

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego w klasach IV – VI

1. Obszary oceniania

Przedmiotem oceny z języka polskiego są wiadomości i umiejętności ucznia oraz jego zaangażowanie w proces edukacji. Oceniane są następujące obszary aktywności polonistycznej:

- czytanie (głośne i wyraziste oraz ciche ze zrozumieniem),
- pisanie (w domu i w klasie, z wykorzystaniem znajomości omawianych zagadnień, lektur oraz poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym),
- mówienie (twórcze i odtwórcze).

2. Formy i częstotliwość oceniania aktywności ucznia

Obszary aktywności ucznia podlegają systematycznej ocenie w następujących formach:

- ustnej (za opowiadanie, opisywanie, odpowiedzi na pytania, udział w dyskusji, argumentowanie, wygłaszanie tekstów z pamięci, odgrywanie ról, ćwiczenia ortograficzne, stylistyczne, językowe, gramatyczne),
- pisemnej (za prace w klasie - kartkówki, sprawdziany, prace klasowe, dyktanda, testy oraz prace domowe - wypracowania, ćwiczenia ortograficzne, stylistyczne, językowe, gramatyczne itp.)

Obydwie powyższe formy mogą mieć zastosowanie do oceny pracy w grupach.

- Pomiar osiągnięć uczniów może mieć następujące formy:

Forma aktywności	Częstotliwość	Sposób informowania o poziomie opanowania sprawdzanych umiejętności oraz wskazówki do dalszej nauki
Prace klasowe	Po każdym rozdziale, po omówieniu lektury (1 - 2 w miesiącu)	Ocena sumująca i/lub komentarz, i/lub ocena kryterialna
Kartkówki, dyktanda	Co najmniej 1 - 2 w miesiącu	Ocena sumująca i/lub kryterialna
Samodzielna lub w grupie/parach praca na lekcji	1 -2 w ciągu okresu	Ocena sumująca i/lub kryterialna, i/lub komentarz ustny
Wypowiedzi ustne	Na bieżąco	Ocena sumująca i/lub komentarz ustny
Recytacja, inscenizacja	1 - 2 w ciągu okresu	Jw.
Aktywność i przygotowanie do lekcji	Na bieżąco	Jw.
Zeszyt przedmiotowy i/lub zeszyt ćwiczeń	Według potrzeb	Ocena sumująca
Osiągnięcia w konkursach	Według zasług	Ocena sumująca i/lub komentarz ustny

- Ocenianie może być również w formie oceny koleżeńskiej lub samooceny w postaci oceny kryterialnej lub informacji zwrotnej, zawierającej informacje, co uczeń zrobił dobrze, co źle, jak ma poprawić i dalej pracować.

3. Kryteria oceniania poszczególnych form

Kryteria oceniania form pisemnych są przed poszczególnymi pracami omawiane lub przypomniane. Zgodnie z nimi dokonuje się oceny prac.

- Kryteria oceniania wypracowań

Elementy oceny	Celujący	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
1. Temat (rozumienie, rozwinięcie, stopień wyczerpania)	Całkowita zgodność z tematem, szeroki zakres treści.	Zgodność z tematem, dojrzałość wypowiedzi.	Drobne odstępstwa od tematu.	Częściowa zgodność, powierzchowność sądów, niewyczerpanie tematu.	Uboga treść, liczne dygresje, błędy w rozumowaniu.	Niezgodność z tematem.
2. Forma pracy	Nietypowa, ciekawy pomysł.	Poprawna, ale niezbyt oryginalna.	Schematyczna, ale poprawna.	Zachwiane proporcje w kompozycji.	Chaos, niespójność, brak jednego elementu.	Brak jakiegokolwiek uporządkowania
3. Język	Styl dojrzały, indywidualny, bogactwo środków językowych.	Poprawny, jasny, brak poważnych błędów językowych.	Drobne usterki językowe.	Drobne błędy stylistyczne. powtarzalność wyrazów, ubogie słownictwo.	Ubogi, monotony język, niespójne zdania.	Rażące błędy językowe.
4. Wygląd pracy: czytelność pisma, układ graficzny.	Bez zarzutu.	Drobne usterki graficzne.	Czytelna, ale mało estetyczna.	Brak akapitów.	Miejscami nieczytelna, brak akapitów.	Nieczytelna, bez akapitów nieestetyczna.
5. Poprawność zapisu.	Praca bezbłędna.	Do 2 błędów ortograficznych i do 3 interpunkcyjnych	Do 4 błędów ortograficznych i do 6 interpunkcyjnych	Do 6 błędów ortograficznych i do 8 interpunkcyjnych.	Do 8 błędów ortograficznych i do 10 interpunkcyjnych	Powyżej 8 błędów ortograficznych i 10 interpunkcyjnych

- Ocenie podlegają również kryteria charakterystyczne dla poszczególnych form (sformułowane w języku ucznia):

Dialog

1. Wszystkie wypowiedzi zapisuj od nowej linii i rozpoczynaj od myślników.
2. Na końcu każdej wypowiedzi postaw odpowiedni znak interpunkcyjny.
3. Zamieść informacje o tym, kto i w jaki sposób mówi.

Opis (postaci, przedmiotu, budynku, zwierzęcia, eksponatu, dzieła sztuki, krajobrazu)

1. Pisz zgodnie z tematem.
2. Zachowaj trójdzielność kompozycji:
  - a) wstęp - wskazanie obiektu opisu,
  - b) rozwinięcie - opisywanie,
  - c) zakończenie - podsumowanie, ocenienie opisywanego obiektu.

WSZYSTKIE CZĘŚCI PRACY ROZPOCZYNAJ AKAPITAMI.

3. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii, interpunkcji, budowy zdań oraz unikaj powtórzeń -> pisz krótkie zdania, używaj znanych ci słów oraz synonimów.
4. Dbaj o estetykę zapisu.

Notatka

1. Zapisuj tylko najważniejsze informacje.
2. Używaj krótkich, prostych zdań.
3. Nie komentuj, nie oceniaj.
4. Pisz czytelnie i przejrzysto.
5. Wyróżniaj najistotniejsze wiadomości - używaj różnych kolorów, stosuj strzałki, ramki i podkreślenia.

Przepis

1. Podaj nazwę potrawy.
2. Wymień składniki i określ potrzebną ilość każdego z nich.
3. Opisz kolejne etapy przygotowania dania, stosując formę poleceń lub bezokoliczników oraz zachowując właściwą kolejność czynności.

Plan wydarzeń

1. Zapisuj tylko najważniejsze wydarzenia - w punktach. Mniej istotne przedstaw w formie podpunktów.
2. Zachowaj chronologię wydarzeń.
3. Unikaj powtarzania tych samych słów w bliskim sąsiedztwie - stosuj synonimy.
4. Wszystkie punkty powinny być jednorodne: albo krótkie zdania, albo równoważniki zdań.

Opowiadanie

1. Nadaj tytuł.
  2. Pisz zgodnie z tematem.
  3. Zachowaj trójdzielność kompozycji:
    - a) wstęp - wprowadzenie w sytuację, przedstawienie postaci,
    - b) rozwinięcie - opowiadanie o wydarzeniach (zachowaj chronologię, dynamiczność, używaj różnych czasowników oraz wyrazów typu: raptem, nagle, wtem, następnie), wzbogacone dialogami i opisami,
    - c) zakończenie - podsumowanie, ocena wydarzeń.
- WSZYSTKIE CZĘŚCI ROZPOCZYNAJ AKAPITAMI.
4. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii, interpunkcji, budowy zdań oraz unikaj powtórzeń -> pisz krótkie zdania, używaj znanych ci słów i synonimów.
  5. Dbaj o estetykę zapisu.

List

1. Pisz zgodnie z tematem.
  2. Zachowaj trójdzielność kompozycji:
    - a) wstęp - przywitanie, nawiązanie do poprzedniego listu lub tematu,
    - b) rozwinięcie - omówienie tematu,
    - c) zakończenie - podsumowanie, pożegnanie.
- WSZYSTKIE CZĘŚCI ROZPOCZYNAJ AKAPITAMI.
3. Stosuj stałe elementy listu, takie jak: miejscowość, data, nagłówek, TREŚĆ, grzecznościowa formuła kończąca, podpis, PS.
  4. Zwroty i wyrazy dotyczące adresata pisz wielką literą, np. Ci, Tobą, Babciu.
  5. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii, interpunkcji, budowy zdań oraz unikaj powtórzeń -> pisz krótkie zdania, używaj znanych ci słów oraz synonimów.
  6. Dbaj o estetykę zapisu.

Ogłoszenie

1. Zaczynij od przyciągającego uwagę nagłówka.
2. Napisz, czego dotyczy ogłoszenie, np. znalazłem, zgubiłem, szukam, sprzedam, kupię albo odbędzie się.
3. Podaj konieczne/istotne szczegóły, np. wygląd, cechy charakterystyczne, miejsce, termin i nazwę wydarzenia.
4. Podaj kontakt do siebie/organizatora.
5. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii, interpunkcji.
6. Dbaj o czytelność i estetykę zapisu.

Wywiad

1. Określ tematykę wywiadu, nadaj tytuł.
2. Zaznacz kto i z kim rozmawia.

3. Zadawaj pytania otwarte, na które nie można odpowiedzieć "tak" lub "nie". Unikaj pytań banalnych, czyli takich, na które odpowiedź jest oczywista.
4. Zakończ wywiad podziękowaniem rozmówcy.
5. Zapisując wywiad, zadbaj o to, aby graficznie pytania różniły się od odpowiedzi.
6. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii i interpunkcji.
7. Dbaj o estetykę i czytelność zapisu.

Streszczenie

1. Pisz zwięźle i w prosty sposób. Unikaj zbyt długich zdań.
2. Uwzględniaj tylko najważniejsze informacje, nie podawaj szczegółów, nie wprowadzaj dialogów, opisów, cytatów, komentarzy ani ocen.
3. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii i interpunkcji.
4. Dbaj o estetykę i czytelność zapisu.

Kartka pocztowa

1. Na tekst przeznaczona jest lewa strona kartki.
2. Umieść wszystkie konieczne elementy: miejscowość, datę, nagłówek, podpis.
3. Zwroty do adresata zapisuj wielką literą.
4. Treścią są najczęściej krótkie pozdrowienia.
5. W zapisie adresu pamiętaj o imieniu i nazwisku, nazwie ulicy i numerze domu/mieszkania, numerze kodu pocztowego i nazwie miejscowości.
6. Pilnuj poprawności zapisu - ortografii i interpunkcji.
7. Dbaj o estetykę i czytelność zapisu.

Gratulacje

1. W prawym górnym rogu napisz nazwę miejscowości i datę.
2. Zwróć się bezpośrednio do adresata (pamiętaj o wielkich literach w zwrotach, które go dotyczą).
3. Poinformuj o wydarzeniu, w związku z którym składasz gratulacje.
4. Podpisz się własnoręcznie.
5. Zadbaj o poprawność i estetykę zapisu.

Zaproszenie

1. Stosuj wszystkie elementy zaproszenia - poinformuj, kto zaprasza, kogo, z jakiej okazji oraz gdzie i kiedy (data i godzina) odbędzie się uroczystość.
2. Pamiętaj o wielkiej literze w zwrotach dotyczących adresata oraz o zachęceniu go do skorzystania z zaproszenia.
3. Dbaj o poprawność oraz estetykę zapisu.

Kartka z dziennika

1. Na początku zapisu podaj datę, dzień tygodnia oraz - jeśli jesteś w podróży - nazwę miejscowości.
2. Opowiedz, jak minął ci dzień, przedstawiając wydarzenia w porządku chronologicznym.
3. Wzbogać wypowiedź komentarzami, refleksjami, oceną opisanych wydarzeń, a także wrażeniami z obejrzanym filmów, przeczytanych książek itp.
4. Zadbaj o poprawność i estetykę zapisu. Stosuj akapity.

List elektroniczny

Pisany jak list tradycyjny - z pominięciem zapisu nazwy miejscowości i daty.

Kartka z pamiętnika

1. Na początku wpisu możesz umieścić datę i nazwę miejscowości, w której się znajdujesz.
2. Pisz w 1. osobie lp.
3. Zachowaj trójdzielność kompozycji:
  - a) wstęp,

- b) rozwinięcie,
- c) zakończenie.
- 4. Opowiedz, co wydarzyło się w Twoim życiu. Skup się na tym, co według Ciebie warto utrwalić. komentuj, oceniaj, opisz uczucia i przemyślenia.
- 5. Stosuj akapity.
- 6. Pilnuj poprawności i estetyki zapisu.
- 7. Możesz dodać rysunki, fotografie lub wycinki z gazet.

List oficjalny

- 1. W prawym górnym rogu kartki umieść nazwę miejscowości i datę.
- 2. W lewym górnym rogu podaj swoje dane - imię, nazwisko i adres.
- 3. Po prawej stronie napisz, do kogo się zwracasz.
- 4. Krótko, rzeczowo, uzasadniając i argumentując przedstaw sprawę, którą kierujesz do adresata.
- 5. Stosuj akapity.
- 6. Zakończ list zwrotem grzecznościowym.
- 7. Podpisz się pełnym imieniem i nazwiskiem - własnoręcznie.
- 8. Jeśli przesyłasz adresatowi dodatkowe dokumenty, wymień je w liście.
- 9. Dbaj o poprawność i estetykę zapisu.

Instrukcja

- 1. Krótkimi wypowiedziami, jasno i precyzyjnie zapisz wskazówki postępowania - numerując kolejne czynności.
- 2. Stosuj bezokoliczniki lub używaj zdań rozkazujących.

Zawiadomienie

- 1. W prawym górnym rogu napisz nazwę miejscowości i datę, a na początku tekstu właściwego - nagłówek.
  - 2. W treści zawiadom o wydarzeniu, podaj informacje o czasie, miejscu, przyczynach, przebiegu i skutkach wydarzenia.
  - 3. Pisz zwięźle.
  - 4. Zakończ podpisem.
- Dbaj o poprawność i estetykę zapisu.

Artykuł

- 1. Nadaj tytuł.
- 2. W krótkim wprowadzeniu określ temat artykułu.
- 3. Przekazuj tylko sprawdzone informacje.
- 4. Stosuj akapity.
- 5. Zadbaj o poprawność i estetykę zapisu.

Sprawozdanie

AUTOR SPRAWOZDANIA MUSI BYĆ UCZESTNIKIEM LUB OBSERWATOREM OPISYWANYCH WYDARZEŃ.

- 1. Pisz zgodnie z tematem.
  - 2. Zachowaj trójdzielność kompozycji:
    - a) wstęp - czas, miejsce, uczestnicy opisywanego wydarzenia,
    - b) rozwinięcie - chronologiczny przebieg wydarzeń/wydarzenia,
    - c) zakończenie - podsumowanie, ocena.
- WSZYSTKIE CZĘŚCI ROZPOCZYNAJ AKAPITEM.**
- 3. Pilnuj poprawności i estetyki zapisu.

Powyższe kryteria mogą być również opracowane na zajęciach i ustalone samodzielnie przez uczniów.

- Kryteria oceniania sprawdzianów językowych, kartkówek - przyznane punkty przelicza się na procenty i oceny:

100% - 92% - bardzo dobry

91% - 75% - dobry

74% - 51% - dostateczny

50% - 31% - dopuszczający

30% - 0% - niedostateczny

- Kryteria oceniania dyktand:

celujący - 0 błędów

bardzo dobry - 1 błąd główny

dobry - 2 błędy główne

dostateczny - 3 błędy główne

dopuszczający - 4 błędy główne

niedostateczny - 5 błędów głównych

* trzy błędy drugorzędne są traktowane jak jeden główny

*błędy główne obejmują zasady:

- pisownia "ó" i "u"

- pisownia "rz" i "ż"

- pisownia "ch" i "h"

- pisownia wielką i małą literą

- pisownia "nie" z różnymi częściami mowy

- pisownia przymków z różnymi częściami mowy

* trzy błędy interpunkcyjne = jeden ortograficzny.

- Kryteria oceniania form ustnych:

A. Wypowiedzi na zadany temat:

- poprawność językowa,

- nieodbieganie od tematu,

- właściwa kompozycja,

- dobór słownictwa (odpowiedniego i urozmaiconego).

B. Czytanie:

- płynność,

- prawidłowe wymawianie i akcentowanie wyrazów,

- uwzględnianie znaków interpunkcyjnych,

- wyrażanie emocji opisanych w tekście.

C. Recytacja:

- opanowanie pamięciowe tekstu,

- wyrażanie zawartych w nim emocji,

- odpowiednie tempo,

- prawidłowe wymawianie i akcentowanie wyrazów.

D. Kryteria oceniania pracy w grupach:

- wykonywanie zadanej pracy,

- pomysłowość,

- wzajemne wspieranie się podczas pracy,

- umiejętność porozumiewania się i współpracowania z pozostałymi członkami grupy,

- szanowanie zdania innych.

Wypowiedzi ustne – kryteria na poszczególne oceny:

Ocena celująca	Wypowiedź jest poprawna pod względem językowo - stylistycznym i merytorycznym oraz kompozycyjnym, a wiadomości ucznia wykraczają poza program nauczania danej klasy. Uczeń dokonuje uogólnień,
----------------	--

	ocenia.
Ocena bardzo dobra	Wypowiedź poprawna pod względem językowo - stylistycznym i merytorycznym, logiczna, temat wyczerpany, a uczeń ma pełen zakres wiadomości, uogólnia i ocenia.
Ocena dobra	Wypowiedź poprawna pod względem językowo - stylistycznym i merytorycznym, samodzielna, zawierająca większość wymaganych wiadomości, schematyczna i uporządkowana.
Ocena dostateczna	Wypowiedź na ogół samodzielna, na ogół poprawna, jednak z drobnymi uchybieniami w układzie treści. Uczeń ma podstawowy zakres wiadomości i umiejętności.
Ocena dopuszczająca	Uczeń popełnia błędy merytoryczne i językowo - stylistyczne, ale samodzielnie lub z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania, formułuje najprostsze formy wypowiedzi. Treści są nieuporządkowane.
Ocena niedostateczna	Wypowiedź niepoprawna. Nawet z pomocą nauczyciela uczeń nie jest w stanie odpowiedzieć na pytanie.

Czytanie

Ocena celująca	Czytanie głośne, wyraźne, płynne, z uwzględnieniem znaków przestankowych i akcentów logicznych, właściwe tempo, indywidualna interpretacja tekstu.
Ocena bardzo dobra	Czytanie głośne, płynne, wyraźne, z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych i akcentów logicznych, właściwe tempo.
Ocena dobra	Czytanie głośne, wyraźne, z drobnymi usterkami w zakresie płynności i uwzględniania znaków przestankowych.
Ocena dostateczna	Czytanie ciche z zachwianą płynnością.
Ocena dopuszczająca	Liczne usterki w płynności czytania i w przestankowaniu, nieodpowiednie tempo.
Ocena niedostateczna	Niespełnienie żadnego z kryteriów.

Recytacja

Ocena celująca	Bezбłędne opanowanie pamięciowe tekstu, wyraziste przekazywanie sensu wygłaszanego utworu, brak błędów w akcentowaniu, odpowiednie tempo i intonacja, poprawne artykułowanie głosek, indywidualna interpretacja.
Ocena bardzo dobra	Bezбłędne opanowanie pamięciowe tekstu, wyraziste przekazywanie sensu wygłaszanego utworu, brak błędów w akcentowaniu, odpowiednie tempo i intonacja, poprawne wymawianie głosek.
Ocena dobra	Drobne potknięcia w pamięciowym opanowaniu tekstu, przekazywanie sensu wygłaszanego utworu, prawidłowe akcentowanie, odpowiednie tempo i intonacja, poprawne wymawianie głosek.
Ocena dostateczna	Błędy w akcentowaniu i intonacji, nieuwytłumienie sensu wygłaszanego tekstu, drobne potknięcia w pamięciowym opanowaniu utworu.
Ocena dopuszczająca	Liczne potknięcia w pamięciowym opanowaniu tekstu,

	błędy w akcentowaniu, intonacji, niewydatnianie sensu recytowanego utworu.
Ocena niedostateczna	Nieopanowanie tekstu.

Inscenizacja

Ocena celująca	Opanowanie tekstu jak przy recytacji, ruch sceniczny oryginalny, pomysły, estetyczne kostiumy, rekwizyty i scenografia.
Ocena bardzo dobra	Opanowanie tekstu jak przy recytacji na bdb, pozostałe kryteria z oceny celującej.
Ocena dobra	Opanowanie tekstu jak przy recytacji na db, brak oryginalności w pozostałych kryteriach.
Ocena dostateczna	Opanowanie tekstu jak przy recytacji na dst, uboga scenografia, kostiumy, rekwizyty, brak spójności między elementami inscenizacji.
Ocena dopuszczająca	Opanowanie tekstu jak przy recytacji na dop., uboga, nieestetyczna scenografia, kostiumy i rekwizyty.
Ocena niedostateczna	Niespełnienie powyższych kryteriów.

4. Sposoby uzasadniania oceny bieżącej i przekazywania uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych

- Sposób uzasadniania zależy od danej formy – pkt. 2 PZO
- Uczniowie oceniani są zgodnie z podanymi kryteriami. Wskazanie stopnia spełnienia wymaganych kryteriów jest uzasadnieniem oceny. Może być ono przekazane ustnie, przeliczone na punkty lub procenty. W zależności od ocenianej formy w komentarzu uczeń otrzymuje informacje, co i jak poprawić oraz jak dalej pracować (przykładowy komentarz pod wypracowaniem ucznia: Temat pracy został ciekawie omówiony, przy pomocy akapitów wyodrębniono wszystkie niezbędne elementy, zastosowano ciekawe środki językowe, zachowano poprawność ortograficzną i interpunkcyjną zapisu, pismo jest czytelne i estetyczne - w przypadku niespełnienia któregoś z elementów w komentarzu zostanie wskazane, co należy poprawić i jak dalej pracować).
- Rodzice informowani są o wynikach pracy ucznia i poczynionych postępach na bieżąco po otrzymaniu od ucznia do podpisu pracy pisemnej i podczas tzw. Dni otwartych i zebrań.

5. Zasady ustalania oceny śródrocznej i rocznej

- Oceny śródroczne i roczne wynikają z ocen cząstkowych, ale nie są ich średnią arytmetyczną. Największy wpływ na jakość oceny końcowej mają prace klasowe i sprawdziany oraz szczególne osiągnięcia ucznia, np. w konkursach.

6. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen rocznych:

Klasa IV

Ocena celująca

Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania. Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Samodzielnie wykonuje zadania o dużym stopniu trudności. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach. Podejmuje działalność literacką. Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne pod względem językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym, merytorycznym, kompozycyjnym. Potrafi bezbłędnie napisać poznane w IV klasie formy wypowiedzi (opowiadanie, opis przedmiotu, krajobrazu, postaci, list, zaproszenie, przepis, dialog) oraz zredagować plan wydarzeń. Rozumie pojęcia: narrator, świat przedstawiony, realizm, fantastyka, podmiot liryczny, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, rytm, wers, strofa, baśń. Rozumie czytane teksty, także poetyckie. Płynnie czyta nowy tekst. Rozróżnia poznane w IV klasie części mowy, wskazuje różnicę między osobową a nieosobową formą czasownika. Rozpoznaje liczby, osoby, rodzaje i czasy czasownika (odróżnia czas przyszły prosty od złożonego). Biegłe odmienia rzeczownik przez przypadki. Potrafi stopniować przymiotnik i przysłówki. Posługuje się alfabetem. Odróżnia głoskę od litery, a samogłoskę od spółgłoski. Bierze czynny udział w lekcjach.

Ocena dobra

Uczeń w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. Czyta poprawnie i rozumie przeczytany tekst. Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać nieliczne błędy. Potrafi sporządzić plan ramowy oraz wskazać w wierszu podmiot liryczny, wyrazy dźwiękonaśladowcze, rymy, wersy, strofy i rytm. Odróżnia baśń od opowiadania. Wykonuje prace domowe, czasem też nieobowiązkowe. Rozróżnia poznane w IV klasie części mowy. poprawnie odmienia czasownik, rzeczownik i przymiotnik oraz stopniuje przysłówki. Zna alfabet, rozróżnia głoskę, literę, samogłoskę i spółgłoskę.

Ocena dostateczna

Uczeń częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół poprawnie buduje zdania. Wypowiada się krótko, ale zgodnie z tematem i logicznie. Przy małej pomocy nauczyciela tworzy poznane formy wypowiedzi. Umie wymienić elementy świata przedstawionego, wskazać w utworze wersy, strofy, rymy, wyrazy dźwiękonaśladowcze. Odróżnia postaci i wydarzenia fantastyczne od realistycznych. Wykonuje obowiązkowe prace domowe. Rozpoznaje poznane w IV klasie części mowy. Odmienia czasownik i rzeczownik. Zna alfabet. Rozróżnia głoski i litery.

Ocena dopuszczająca

Uczeń w niewielkim stopniu opanował umiejętności zawarte w podstawie programowej. Samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności. Czyta na tyle sprawnie, by zrozumieć tekst. Popelniane w wypowiedziach pisemnych błędy nie uniemożliwiają zrozumienia tekstu. Często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby. Przy pomocy nauczyciela rozróżnia poznane w IV klasie części mowy.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności zawartych w podstawie programowej. Nie potrafi czytać głośno ani cicho na tyle sprawnie, by zrozumieć czytany tekst. Wypowiada się niepoprawnie, zarówno ustnie, jak pisemnie. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań. Nie czyta lektur. Nie odrabia prac domowych.

Klasa V

Ocena celująca - jak w klasie IV

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności zapisane w podstawie programowej, wypowiada się całkowicie poprawnie (w formie ustnej i pisemnej), potrafi posługiwać się poznanymi w klasie V formami wypowiedzi (opowiadanie z dialogiem, ogłoszenie, zaproszenie, gratulacje, życzenia, instrukcja, opis dzieła sztuki), rozumie pojęcia z zakresu teorii literatury (bajka, baśń, mit, legenda, podanie), rozpoznaje i nazywa środki poetyckie, potrafi analizować teksty literackie (także poetyckie), bierze czynny udział w lekcjach, wykonuje zadania domowe - często również dodatkowe. Rozróżnia poznane w klasie V części mowy, zna rodzaje wypowiedzi oraz części zdania. Potrafi narysować wykres zdania pojedynczego.

Ocena dobra

Uczeń w większości opanował umiejętności zawarte w podstawie programowej, w jego wypowiedziach zdarzają się nieliczne błędy, które przeważnie potrafi sam poprawić. Rozumie przeczytany tekst. Zna cechy gatunkowe mitu, legendy, bajki. Potrafi wskazać środki poetyckie w utworze literackim. Aktywnie uczestniczy w lekcjach. Odrabia prace domowe. Rozróżnia poznane w V klasie części mowy i części zdania oraz rodzaje wypowiedzi.

Ocena dostateczna

Uczeń częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. W miarę poprawnie wypowiada się ustnie i pisemnie, a przy pomocy nauczyciela potrafi poprawić własne błędy. Rozpoznaje poznane w V klasie części mowy i części zdania, potrafi rozróżnić rodzaje wypowiedzi na prostych przykładach. Wykonuje prace domowe.

Ocena dopuszczająca

Uczeń w niewielkim stopniu opanował treści zawarte w podstawie programowej. Jego wypowiedzi nie są poprawne, ale popełniane błędy nie uniemożliwiają zrozumienia tekstu. Umiejętność czytania opanował w stopniu pozwalającym zrozumieć czytany tekst.

Przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia, np. rozróżnia części mowy i części zdania oraz rodzaje wypowiedzi. Nie jest aktywny na lekcjach i często nie odrabia prac domowych.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował umiejętności zawartych w podstawie programowej. Nie potrafi zrozumieć czytanego tekstu. Wypowiada się niepoprawnie pod względem językowym i rzeczowym. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań. Nie odrabia prac domowych.

Klasa VI

Ocena celująca - jak w kl. V i IV

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował treści zawarte w podstawie programowej. Jego wypowiedzi są poprawne pod każdym względem i dostosowane do sytuacji. Wyraża i uzasadnia własne stanowisko. Swobodnie posługuje się poznanymi formami wypowiedzi (m.in. kartka z pamiętnika, streszczenie, notatka). Rozumie i poprawnie posługuje się terminami literackimi (m.in. ballada, fraszka, odmiany powieści). Bierze czynny udział w lekcjach. Odrabia zadania domowe - często także dodatkowe. Rozpoznaje i stosuje w zdaniach poznane części mowy i części zdania (m.in. orzeczenie imienne). Zna klasyfikację zdań złożonych współrzędnie i rysuje ich wykresy. Odróżnia zdania złożone

współrzędnie od złożonych podrzędnie, poprawnie używa przecinka w zdaniach złożonych. Potrafi wskazać wyraz podstawowy i pochodny oraz podstawę słowotwórczą i formant.

Ocena dobra

Uczeń w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej. Czyta poprawnie i ze zrozumieniem, a w jego wypowiedziach ustnych i pisemnych zdarzają się nieliczne błędy. Potrafi wskazać w utworze literackim środki poetyckie oraz osobę mówiącą. Rozpoznaje części mowy i części zdania, rozróżnia zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie i podrzędnie). Potrafi wskazać wyraz podstawowy i pochodny oraz wiadomościami ze słowotwórstwa wyjaśnić pisownię niektórych wyrazów. Odrabia prace domowe - przeważnie tylko obowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń częściowo opanował umiejętności zawarte w podstawie programowej. W jego wypowiedziach ustnych i pisemnych zdarzają się błędy, które nie zakłócają zrozumienia przekazu. Rozumie czytany tekst. Rozpoznaje części mowy i potrafi wskazać w zdaniu części zdania. Składa zdania złożone z podanych zdań pojedynczych. Rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie. Potrafi zestawić pary wyrazów podstawowych i pochodnych. Odrabia prace domowe.

Ocena dopuszczająca

Uczeń w niewielkim stopniu opanował umiejętności zawarte w podstawie programowej. Czyta proste teksty ze zrozumieniem. Błędy popełniane w wypowiedziach nie uniemożliwiają ich zrozumienia. Z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania, np. rozpoznaje części mowy i części zdania, rozpoznaje rodzaje wypowiedzeń, wskazuje wyraz podstawowy i pochodny. Nie zawsze odrabia prace domowe.

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych umiejętności zawartych w podstawie programowej, nie rozumie czytanych tekstów, wypowiada się niepoprawnie. Nawet z pomocą nauczyciela nie potrafi wykonać prostych zadań. Nie odrabia prac domowych.

7. KONTRAKT między uczniem a nauczycielem:

- uczniowi przysługują dwa nieprzygotowania w półroczu
- poprawiać można oceny niedostateczne i dopuszczające z prac klasowych - w wyjątkowych sytuacjach także wyższe, za zgodą nauczyciela.